

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ
Львів, Ринок ч. 10, П. пов.
Конто почт. шл. 504-060.
143-322.
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописи не повертаються.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЇНУ:
Місячно 3-00 зол.
Чвертьрічно 12-00 „
Піврічно 24-00 „
Річно 48-00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр.
Фр. Чехословаччині 30 ч. к.
— а усіх прочих краях по 7-50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41.
Друкарні: 229-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Про що говорив губернатор Грабар з прем'єром Годжею.

У доповненні вчорашньої телеграми про розмову губернатора Закарпаття Грабаря з прем'єром Годжею у справі автономії, подаємо, що губернатор Грабар відкинув дотеперішню пропозицію уряду. Він зажадав повного й не обмеженого права пораджувати цілим державним і краєвим бюджетом Закарпаття, проводу в союмику і краєвим виділі, права іменувати всіх державних урядовців у краєвим уряді, пра-

ва припинювати в урядуванні та переносити на емеритуру урядовців і підпорядкування усього шкільництва на Закарпатті разом із чеським шкільництвом. Губернатор мав би опіювати усі розпорядки й закони заки законодавчі палати ухвалили їх. Вінні домогався він присутності губернатора на цих засіданнях ради міністрів, на яких обговорювалися справи Закарпаття.

Більбао перед упадком.

КАРТКИ НА ХАРЧІ.

ЕНДАЙ, 16. 9. ПАТ. Втікачі з Більбао оповідають, що відчувається там дошкулина недо-стача харчів. Увели там картки на харчі. Недостача харчів скріпилася ще більше по приїзді 3.600 втікачів із Сан-Себастьяну й Іруну.

РОЗСТРІЛИ В БІЛЬБАО.

ЕНДАЙ, 16. 9. ПАТ. Кружляють тут вістки, що минулого тижня вибухла була ворохобня в гарнізоні Більбао. Вночі з четверга на п'ятницю було збито 400 жовірів, 200 міліціонерів

і 200 поліційних агентів. Вони намагалися покинути місто й полудитися з націон. військами. Одне це п'яні хтось арадин червоним, які арештували всіх старшин і підстаршин і з місця їх розстріляли.

СЕН ЖАН ДЕ ЛЮС, 16. 9. ПАТ. На підставі вісток з Більбао й Зумая, де міститься гол. квартира губ. Ортега, будова нових позицій закінчена. На цій відтинку є приблизно 40 тисяч людей, добре озброєних, одначе відчувається не-достачу мушкетів.

Червоний уряд переноситься до Валенсії.

ЗЕМЛЯ ГОРИТЬ ІМ ПІД НОГАМИ.

МАДРИД, 16. 9. ПАТ. Часописні пишуть про відкриття змови на президента Азанау і кількох інших, вищих урядовців. Кажуть, що урядовці не вдалися за виконання змови і що багато з них сидить у тюрмі ще від початку повстання.

ПІД СТЕНКУ.

МАДРИД, 16. 9. ПАТ. Офіційні кола пові-домляють, що в Аліканте виконали 52 присуди смерті, що їх проголосили „людові трибунали“ (іспанська червоноармія — прим. складача) на повстанців, які намагалися 19. липня ц. р. заво-лодіти містом.

„Людовий трибунал“ у Кастельон засудив на смерть сотника Хосе Дельяма Періса, який стріляв до міліціонерів під час арештування. В Мадриді арештували б. посла Федеріка Сальмо-на і б. міністра праці Села.

НАВІТЬ НЕДУЖИХ НЕ ШАДЯТЬ.

СЕВІЛЛЯ, 16. 9. ПАТ. Націон. радіостанція комунале, що під час евакуації Сан-Себастьяну червоні повбивали 8-ох недужих у місцевій ліч-ниці. Національним урядовим колам удалося розпізнати 450 трупів. Між трупами є теж фіг-антисаніт консуль у Сан-Себастьян.

На підставі націонал. джерел, мадридський уряд рішився покинути столицю і перенестися до Валенсії.

ЗА 15 ДНІВ НАСТУП НА МАДРИД.

ТЕНЕРІФА, 16. 9. ПАТ. Ген. Франко стягає даліше військові транспорти з Африки. Ген. Моля дав своїм військам 4 дні відпочинку, а

670-тисячна національна армія.

РАВАТ, 16. 9. ПАТ. Радіостанція в Кадиксі подає, що націонал. літаки знищили зовсім за-літальну лінію між Сан-Себастьяном і Більбао. Націон. війська ледяться до вирішного насту-пу на Толедо, щоби звільнити оборонців Аль-

відток кинє їх на фронт Гвадарами. Здогату-ються, що наступ на Мадрид почнеться за 15 днів.

ЛЯ КОРУНА, 16. 9. ПАТ. Полудневі війська заняли Сьерра Еблас. На фронті Толедо націо-налісти пішли 35 км. уперед.

ВТІКАЧІ ВЕРТАЮТЬСЯ.

БУРГОС, 16. 9. ПАТ. Національна влада Бе-говії, Іруну й Фонтараві рішила прийняти всіх утікачів, що покинули свої оселі під час остан-ніх боїв. Багато втікачів вернулося вже до Іруну.

Націон. уряд у Бургосі приказав усім видав-ництвом зменшити формат на половину та за-віз цензуру. Всіх членів партій, які входили в в склад людового фронту, позбавили всіх прав та сконфіскували їхнє майно.

МАСОВЕ БОЖЕВІЛЛЯ В РАЮ ЧЕРВОНИХ.

ЕНДАЙ, 16. 9. ПАТ. В Барсельоні виконали присуд „людового трибуналу“ в процесі проти старшин гірської артилерії. Розстріляли майора Ісуса, сотників Ля Торра й Ля Хуардія і пор. Сантьяга.

В Барсельоні опанували почасти терор. На-томість на провінції шалє він даліше. В Терасі, 20 км. від Барсельони знайшли трупи 11-ох осіб, між іншими двох священників і двох чер-ців.

Лікар мискового заведення для божевільних у Барсельоні стверджує, що незвичайно сильно збільшилася тепер приплив божевільних. Біль-шість божевільних — це мужчини з багатших родин і молоді залякані дівчата.

670-тисячна національна армія.

казару. Радіостанція в Тетуані стверджує, що до наступу на Мадрид уживуть націоналісти 170-тисячну армію. На інших фронтах є більше як 500.000 людей.

ТОВАРИСТВІ ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНІСТЕР“

Львів, вул. РУСЬКА 20.

приймає до обезпечення:

від огню: хатні й господарські рухомости, ху-добу, пашу, збіжжя, товари, як теж будинки вілні від примусу обезпечення,
від крадіжки з вломом: домашнє урядження, то-варі в крэміннях і складах, готівку, вексалі, вартісні папери, урядження церков, канце-лярій і бюр, машини до писання і раху-вання і т. п. 2065

Чи маємо забагато чи замало інтелігентських сил?

Немає вже сумніву, що одною з головних причин іншої програмої в останній визвольній війні була недостача фахової підготовки: ми не мали досить вишколених своїх людей, щоб об-садити ними старшинський корпус та урядни-чий апарат, мусіли користуватися чужинськи-ми людськими силами й самому розпоршува-тися, виявляли теж на кожному кроці дилетан-тизм. Це все речі стверджені, про які можна спокійно сьогодні говорити. Коли порівнаємо наскільки меткіше зорганізувалися чехи і поля-ки, засуємо собі, як мало вихиснували українці в межах Австро-Угорщини своє становище менш-більше повноправних громадян. Нині по цей бж Збруча старшинська кар'єра замкнена для укра-їнців зовсім, до урядничих кадрів нашому зем-лякові не багато легше пролізти як верблюдові крізь вухо голки. Скільки безробітних інтелі-гентів більшає і вже врядити можна почути голоси, що слід бути обережним з продукцією „інтелігентних жебраків“. Але одночасно висо-копарна патрістична, „самостійницька“, „націо-нально-революційна“ і т. п. фразеологія лунає шораз голосніше: всі, які самі голосять гасло „все для нації“ або признають це гасло слух-ним, повинні тямити, що ніякі політичні ні соці-альні умовини не звільняють молоді від обов'яз-ку добувати високу — всесторонню та фахову — освіту. І хто тільки говорить нині про „гряду-чі події“, хто вірить, що Схід Європи не зали-шиться на віки таким, як є. — той мусить пере-думати на віки таких, як є. — той мусить пере-думати журитися найбільшою журбою: що так мало української фахово-освіченої інтелігенції.

Поступ наук, поширення освіти серед мас та надпродукція інтелігенції довела до далекої змі-ни у формуванні урядничих кадрів. Абстрагую-чи від невеликого числа вищих урядовців, що скрізь роблять кар'єру завдяки своїй політичній фізіономії, — назагал щезає тип урядовця, що з „дрігматурою“ чи навіть „домашньою осві-тою“ доходив до вищих ступенів. Сьогодні урядовець — не тільки на Заході, але уже і в Польщі — мусить у першу чергу мати універс-тетську освіту, а роки служби, досвід, бюрократична спеціалізація, це все вже лише ступні до дальшої кар'єри. До академічної освіти маємо доступ, тим самим маємо змогу здобути основу для фахового знання, яке опісля можна погли-бити самоосвітою. Треба лише вибрати відповід-ну ділянку студій.

Гімнзійний абсолювент часто хотів би здо-бути освіту, яка дала б йому змогу колись успі-шно працювати для батьківщини. Здається, що поруч із порядною для вибору звання, яка пере-вірює індивідуальні здібности й нахил кандида-та, требаб нам організовано й планово робити перегляд існуючих інтелігентських сил та —

Протест католицької Альзакії протк комуни.

ПАРИЖ, 16. 9. ПАТ. У Страсбургу відбуло-ся велике католицьке віче і демонстрації, скер-мовані проти комуністів. В резолюції сказано:

що ні Альзакія, ні ціла Франція не допустять до того, щоби у Франції заволодів комунізм так, як в Еспанії.

недостач. Найпростіше булоб узяти статистику урядництва кількох держав, що схожі до України своєю господарською структурою (Польща, Румунія, Болгарія, Югославія, Мадящина, тощо) і з них вишукати, як середно арифметичну, відсоток людей, що мають освіту правничу, медичну, технічну з поодинокими ділянками і т. д. Оскільки слід булоб з'ясувати собі, як представляються аналогічні відсотки у нашій суспільності. Професійна статистика, якої недостачу відчуваємо і в інш. ділянках життя (гол. в економічній) булоб тут дуже бажана. Як довго її не маємо, мусимо вдовольнитися приблизними цифрами, що їх дає нам статистика членів різних наших професійних і станових організацій. Цінні дані про розподіл нашого студентства по високих школах і по факультетах можна знайти у статистиці, яку перевів перед кількома роками „Цесус“ в об'єднаних організаціях. (На жаль, теж такої статистики нема щороку нової). Порівнюючи обидві статистики, ми побачимо, у якому напрямі наша суспільність здеформована, в якій ділянці є у нас недостача відповідно освічених людей, у якій бодай релятивний — надмір.

Слід категорично ствердити, що загальний відсоток інтелігенції у нас взагалі непропорційно малий, а теперішнє безробіття, зменшення впливу до загально-освітніх шкіл та впливу до середніх фахових шкіл правдоподібно його ще зменшить. Цьому явищу зменшування нашого інтелігентського стану — треба рішуче протиставлятися.

В цій справі велику роллю повинні відіграти поради вибору звання, всі студентські організації, вся наша преса. Всі ті чинники повинні звертати увагу на 2 моменти: 1) переконувати про потре-

бу студій і 2) звертати увагу на всі можливі родинні зв'язки. Треба протиставитись „моді“ на окремі звання: була в нас мода на правників (адвокатів), потім лікарів, тепер усе ще інженерів, тимчасом спеціалізація високих шкіл пішла вже далеко й не слід оперувати старими шаблонними поняттями про характер високої освіти.

Чи цей труд буде доцільний? Чи можна вимагати, щоб гімназист при виборі ділянки студій кермувався також потребами доцільної суспільної структури народу і вимогами національної будучини? Без сумніву, кожний має право і навіть обов'язок придбати собі знання, яке сталоб джерелом чи допомогою здобути кусник хліба. Але на жаль сьогодні важко знайти якунебудь ділянку студій, яка забезпечувалаб життєву екзистенцію. Минувши повоєнні роки, коли то молодь масово кидалася на той то знову на інший факультет, який буцімто давав великі вигляди на заробіток. Нині годі брати під увагу хвилеву кон'юнктуру на ринку праці і молодь знову вибирає студії, беручи під увагу свої здібності, зацікавлення та інші мотиви. Саме між тими „іншими мотивами“ є місце на інтерес нації у такому насильстві інтелігентів різних професій, щоб не було становища, на яке не наїшовся би гідний кандидат.

Дотеперішня професійна орієнтація з метою дати нашій суспільності життєздатність у теперішніх умовах, кермуть молодь до вільних знань — є вповні оправдана, але до неї не слід обмежитись. Коли стільки говориться про „повну націю“, не слід забувати, що не тільки нація знає алфавіт, але й маленького гурту інтелігентів — „повною нацією“ не може стати.

(гал.)

Білоруські справи.

КОНГРЕС НАЦІОН. МЕНШИН І БІЛОРУСЬ.

Білорусини беруть участь у працях конгресу нац. меншин від самого початку. На останній конгрес у 1935 р. польська влада відмовила білоруському делегатові паспорту. На цьогорічний конгрес теж не вислають білорусини делегата з незалежних від себе причин.

СПРАВА ШКІЛЬНИЦТВА.

Одним із найпекучіших питань на Білорусі є справа позашкільної освіти. Голод просвіти є такий великий, що школа при найкращих умовах не може його заспокоїти. Тому теж Білоруський Національний Комітет, як найвища національна організація присвятив важним шкільним питанням окреме засідання, яке відбулось 6. ц. м. та виготовив низку резолюцій, у яких між іншим говориться: „Президія Білоруського Національного Комітету накликає ціле свідоме білоруське громадянство та білоруські організації скріпити працю на полі народньої освіти усіми дозволеними способами, а саме:

1. Складати шкільним властям декларації за білоруською школою, щоби початкове навчання у школах відбувалось у рідній мові.
 2. У справах середнього шкільництва — представити шкільній владі потреби цього шкільництва щодо кількості і розміщення.
 3. В ділянці позашкільної освіти — зорганізувати фахову поміч і самоосвітній провід білоруських народніх мас.
- Щоби зреалізувати ці резолюції, Білоруський Нац. Комітет накликає всі організації та білоруську інтелігенцію до спільної, єдиної праці. (В. Б.).

ПРИПИНЕННЯ ВИДАВНИЦТВА „НАША ВОЛЯ“.

Влада припинила видавання часопису „Наша Воля“, яке почало всього перед роком виходити і репрезентувало політичну думку білоруських радикальних кол.

ПЕРЕШКОДИ У ПРАЦІ.

Рівень білоруського села не є такий низький, як це звичайно говориться. Білоруське село горнеться до книжки, часописів, до культурно-освітньої праці, але зустрічає на цій дорозі непередбачені — як лише дописувач „Білоруської Крики“ — перешкоди. Наприклад, селяни в Дзяблаві пов. Новгородок передплачували на списку книжки й часописи, але найшлися несовісні люди, які почали розсідати поголовки, що самоосвітня праця є комуністичною роботою та лякає людей Березою. В селі Санкевичів намагалися заложити кружок білоруського Інституту Господарки й Культури. Внесли подання і... чекали аж їх покликали до ста-

роства. Там відбули вони конференцію з референтом безпеки, з повітовим командантом поліції і якіні зрезигнували з заложення згаданого кружка. Мабуть їх переконали про нецільність такого кружка. В кожному разі не заохочували. (В. Б.).

Німеччина не загрожує Франції.

БЕРЛІН, 16. 9. ПАТ. Урядова „Дойче Діпльоматіш Політіше Корреспонденц“ обговорює останню промову франц. міністра закорд. справ Дельбоса.

„Під цю пору, коли в Нірнбергу потвердили ми підставову норму німецької закорд. політики — безпеку й втримання мира — французький міністр закорд. справ Дельбо означив безпеку злого краю й втримання мира як дві цілі тієї політики. Не сумніваємося, що вони впливають з доброї волі. З дальших слів мається враження, що для здійснення тих цілей, хоча обстоювати французький міністр при старих методах і рецептах, які упродовж довгих літ ніколи не мали успіху.

Урочиста німецька думка, що Німеччина не бажає від Франції нічого іншого як тільки добросусідського співжиття, повинна бути тривкішою й адоративною запорукою безпеки, як складна кон-

ПОГРОЗИ БЕРЕЗОЮ.

Одного з білоруських діячів Фабіана Скачкіна дехто з урядових кол лякає Березою Кавтуською за те, що він дописує до білоруських часописів. Скачкін не думаючи багато сім місяців виїхав до Вільни і надіслав відклик до міністерства внутр. справ. Давша його дата невідома.

РЕЛІГІЙНЕ, МИСТЕЦЬКЕ Й КУЛЬТУРНЕ ЖИТТЯ.

Вернувся до краю по чотирирічній відсутності відомий білоруський поет і письменник Вітчук Адашкін. Слід при тім відмітити, що під цим псевдонімом скривається римоунітський священник. Про нього пише літературний критик Ад. Сташкевич, що є це, власне, єдиний серед білорусинів поет, який не тільки хоче, але радше не може підписатися своїм прізвищем.

На цьогорічній зїзді бібліотечарів у Варшаві брали участь від білоруського Нац. Товариства п. В. Самійло і М. Мілюкіна. На зїзді читали твори білоруських мов у СРСР брав участь д-р І. Сташкевич, який виголосив реферат про комуніст. реформу білоруської граматики. Ця реформа наближує білоруську мову до російської.

У Вільні відновили богослужіння для білорусинів-католиків, де вірні можуть у дозволених богослужіннях і молитвах уживати рідної мови. Релігійні потреби мільйона білорусинів-католиків у Польщі обслуговують по польськи.

18 зол. ДЗЕРКАЛО у фабриці М. БИХ
у Львові, вул. Ягеллонська 4-5
ШЛІФОВАНЕ 50 x 100 см. Тел. 101-11

Комунізм і націонал-соціалізм два протилежні світи.

НІРНБЕРГ, 16. 9. Півторогодинна промова канц. Гітлера за закінчення Партайтагу в Нірнберзі, розпадається на дві частини. В першій частині канцлер *гостро поборював комунізм*. В другій закликав націонал-соціалістичну партію до ще більшої дисципліни й до повороту до первісних засад, що оживляли націонал-соціалістичну партію від початку її існування.

В протикомуністичних моментах своєї промови Гітлер заявив, що *большевизм це є 98 відс. жидівський рух*. Це видно з того, що націонал-соціалізм поборюючи жидів, як головний мотор большевизму, стягає на себе увагу жидів цілого світа.

Канцлер зазначив, що Німеччина не має ніяких імперіалістичних цілей та, як Москва, *Але націонал-соціалізм і Соціалізм — це два ворожі світи*, що поборюються на смерть і життя.

Позатим у промові не було натяків на зірвання дипломатичних взаємин з СРСР.

Натомість канцлер ясно зазначив, що Європа розпалася на два ворожі табори. По одному боці Німеччина, а по другому совітська Росія. Канцлер доходить до висновку, що незабаром усі народи Європи стануть перед тим самим рішен-

ням що Німеччина. Нікого не мине тех рішучості, що чийому боці має стати.

Проби зладінення комунізму через т. зв. „людські фронт“ не могли вдатись. *Комунізм це найбільше варварство усіх часів*, яке безоглядно треба поборювати.

ПЕРЕД ЛЬОКАРНЕНСЬКОЮ КОНФЕРЕНЦІЄЮ.

ПАРИЖ, 16. 9. ПАТ. Льокарненська конференція, що мала відбутися 19. жовтня перенесена мабуть аж на початок листопада. Мабуть це цього тижня мін. Дельбо відповість на статі деяких німецьких часописів і заявить, що Франція не має заміру втягати СРСР до цих перших, льокарненських нарад. Здається теж, що на цій конференції Німеччина не буде висувати казньовісильних претензій.

НЕВІДОМО, ЧИ ДЕЛЕГАЦІЯ ІТАЛІ ПРИЙДЕ ДО ЖЕНЕВИ.

РИМ, 16. 9. ПАТ. Півофіційні кола висувають, що італійський уряд не рішуче нічого щодо участі Італії в женецькій сесії ради Лиги Націй.

† Д-р Олександр Пеленський.

Дізнаюся з українським громадянством сумно вісткою, що в середу 16. ц. м. помер нагло у Львові д-р Олександр Пеленський, адвокат у Комарні і голова Повітового Комітету УНДО. Покійний, знаний громадський діяч і член славної капелі Кошиця, якій присвятив прегарно видану і з пієтизмом написану ширшу публікацію, прийшов у середу рано до Львова, де зайшов до

одної української книгарні. Там почувся дуже зле і негайно переїхав у товаристві одного громадянина до лікаря Барвінського за лікарською помічю. Та лікарська поміч нічого не помогла і він помер нагло (мабуть на удар серця чи мізку), проживши 54 роки.
В. Й. П.

Великий Театр в гол. 8. веч.

нині, в четвер „Всякі права застережені“

Найвеселіша комедія ХХ. стол.
Виступи Маріюша Машинського.

ЛУГОВІ ПОПИСИ.

ЛУГОВИЙ ПОПИС У ЛЬВОВІ.

Попис „Лугів“ Львівщини відбудеться в неділю 20. вересня ц. р. у Львові. В пописі беруть участь всі „Луги“ львівського і також ближчі „Луги“ бобрецького, жовківського й городецького повіту. „Луги“ мають зійтися в церкві св. Юра на Службу Божу перед год. 9. рано. В год. 11. вирушать луговий похід в церкві св. Юра вулицями: Тересії, Сапінги, Листопада, Шимонівичів, Потоцького, Ісаковича, Вулицькою до Лугового Городу. В похід будуть грати лугові оркестри.

В год. 3. попол. завітяться в Луговому Городі попис масових лугових вправ; в год. 5. попис вправ львівських луговиків і луговичок.

ПОВІТОВИЙ ЗДВИГ „ЛУГІВ“ ЧОРТКІВЩИНИ.

Повітовий луговий здвиг в Чорткові відбудеться 20. вересня ц. р. В програму здвигу входить похід „Лугів“ через місто, дефіляда коло Народнього Дому, промова голови „Повітово-

го Лугу“ м-ра Шкварка, масові лугові вправи, приспів на 1935/6 р. і промова заст. голови „Великого Лугу“ м-ра Федорчака.

У здвигі мають взяти участь всі „Луги“ чортківського повіту. Луговики мають прийти на свято в лугових одностроях, а ті, що не мають одностроїв, у народніх строях; луговики всі в народніх строях.

ПОВІТОВИЙ ЛУГОВИЙ ПОПИС У НАДВІРНИЙ.

Заходом „Повітового Лугу“ в Надвірній відбудеться в неділю 20. ц. м. повітовий луговий попис з широкою програмою. На жаль, влада заборонила похід „Лугів“ через місто, тому ця точка програми мусить відпасти.

Багато допомогли Рідній Школі ті особи й установи, що подарували їй облігації народної позички. Хто має такі облігації, зважить негайно прислати на адресу: Рідна Школа, Львів, вул. Сикстуська 46.

Французські страйки.

ПАРИЖ, 16. 9. ПАТ. У Франції за останню добу комуністичні страйки промислових робітників масово поширилися. В текстильних фабриках у Вогевах страйкує 15 тис. робітників. В саксах у Парижі страйкує відкадесить тисяч робітників. В Епіналі і Тан пришло до кривавих заворушень між страйкарями і тими, що хочуть працювати.

Між робітників міської промислової округи

розділено зброю. Більш старався погодити промисловців з робітниками, однак безуспішно. Це викликало гострі ріжущі думки в самім уряді. Радикали обурюються, що окупція фабрик робітниками стала нормальним засобом боротьби, на який уряд дивиться крив палити. Радикальні міністри заявили президентові республіки, що як нехай не припинить страйків, то французькому промислові грозить катастрофа.

Т. Кисяк і Сини Львів
пл. Смольки 4.
порувають комплетні урядження кімнат,
дивани, меблеві матеріали, фіранки
і тапеті.
2692 4-6

Наче в Еспанії..

Комуністи домагаються під загрозою страйку, щоб відібрати працю українським робітникам.

Стрий, 15. IX. 1936.

У відповідь на буцїмго антисемітський, на ділі протаккомуністичний рух, що обиває Стрийщину, столярська секція стрийського відділу П.П.С. зажадала від власників підприємств, щоби вони видалили зі служби 9-ох свідомих українських робітників. Якщо підприємці не підчиняться тому домаганню, то після жидівських свят вибухне страйк столярських робітників, який триватиме так довго, доки згадані 9 українців не втратять праці.

Безпосереднім мотивом цього ультимату було, здається, убийство члена секції Браунштайна, жидокомуніста з Братковець під Стриєм, дарма, що слідство ще не виявило, чи убийство це мало взагалі політичне підложжя та чи не є воно актом партійного самосуду.

Столярська секція стрийської П.П.С. є в рухах жидів'комуністів, що мають там більшість.

АВСТРИЙСЬКО-ІТАЛІЙСЬКІ НАРАДИ.

РИМ, 16. 9. ПАТ. Між закорд. справ Чінео, австрійський заступник міністра д-р Шмідт і амбасадор Бергер-Вальденег віділетіли сьогодні рано до Форлі.

Відбудуться жні конференцію з Мусолінієм і відтак вернуться до Риму.

З країни опію та рижу

Софії Яблонської

Живо та барвисто описані
ПРИГОДИ І ВРАЖІННЯ з КИТАЮ
з прекрасними ілюстраціями.

Ціна зол. 2.50, з поштовою пересилкою 3 зол.
Замовляти в Адмін. „Діла“, Львів, Ринок 10.

Д-р КОСТЬ ЛЕВИЦЬКИЙ.

Українські політики.

Сильвети наших давніх послів і політичних діячів.

ЮЛІАН ЛАВРІВСЬКИЙ.

Юліан Лаврівський був суто українофільським діячем шістьдесятих років минулого століття, що зрозумів значіння й потребу організації українського громадянства і дав почин до здійснення цієї думки. Він заложив у Львові руський клуб „Українську Бесіду“ 1864. р., як також зібрав перші жертви на заснування українського народнього театру. Перша вистава українського народнього театру відбулася 29. березня 1864. р. в салі „Народнього Дому“ у Львові під дирекцією Омеляна Бачинського, що його стягнуло з російської України.

В жовтні 1866. р. поставив Юліан Лаврівський у Галицькому Союзі внесок ухвалити краєву субвенцію для українського народнього театру. В 1867. р. заснувала львівська громада українців науковий і літературний орган „Правда“, що в 1872. р. став літературно-політичним органом і перейшов під редакцію Володимира Барвінського та аж до оснування „Діла“ вказував політичні шляхи молодій українській народній партії. Юліан Лаврівський був теж другим головою „Просвіти“ у Львові (1870—1873).

Коли почалася четверга сесія Галицького Союзу в дні 19. листопада 1866. р., її відкрив намісник граф Агенор Голуховський вже тільки польською промовою. В цій соймовій сесії виявилось, що поляки, стративши надію на відбудову своєї держави в російській займанщині постановили створити гніздо своєї державної організації в Галичині і тому поєдналися з Австрією та закинули думку поєднатися з українцями.

Як перший етап до польонізації Галичини поставили поляки краєвий закон про мову навчання в народніх і середніх школах та про Раду Шкільну Краєву у Львові, щоб народні і середні

шкільництво в краю перейшло в їх руки. Ці польські пропозиції в Галицькому Союзі гикликали голосні протести українських послів, але це нічого не помогло, бо польська більшість безоглядно переголосувала ті закони і навіть не випустила українських послів, щоб вийшли з салі нарад у часі голосування.

Перебувши такий період Галицького Союзу, вислали українські соймові послы в дні 31. грудня 1866. р. пропамятне письмо до цисаря Франца Йосифа, в якому просили охорони для українського народу, вказуючи, як треба налагодити міжнародні відносини в краю. Та австрійський цисар мав тоді тяжкі переживання, бо програв був війну з німцями і мусів виступити з цімецького державного союзу; а щоби рятувати свої питомі території, мусів заключити угоду з Мадярщиною, як також надати конституційні основи для остаточного уконститування австрійської монархії. Це доконалося австрійськими основними законами з 21. грудня 1867. р., що станули на становищі рівності і свободи всіх громадян та загально прирекли засаду рівноправності всіх народів у статті 19. про загальні права громадян королівств і країв, заступлених у Державній Раді. Але до цього принципу не видано виконних норм про переведення тої рівноправності в школі, уряді й публічному житті та в кожному краю, тому дальші національні боротьби в Австрії велися безнастанно.

Коли в дні 2. вересня 1868. р. прийшла під нараду Галицького Союзу справа живання мови в судах та адміністрації Галичини, то український посол о. Іван Гушалевиц зложив заяву, що наші послы виходять із соймової салі і не беруть участі в нарадах над цією справою. Отже сесія стала вже тоді оборонною тактикою українських послів.

З цією тактикою не погоджувався Юліан Лаврівський, що в дні 11. вересня 1868. р. промовляв у Союзі на тему викладової мови в університетах у Львові і Кракові. В цій справі стояв Лаврівський на становищі, що українській мові належать рівні права з польською мовою в уні-

верситеті у Львові, а посол Василь Ковальський поставив внесок, щоб у цьому університеті відбудувались виклади в мовах українській і польській. Українські студенти внесли були в місяці лютому 1867. р. петицію з 272 підписами до Галицького Союзу та в місяці червні 1868. р. петицію до Палати Послів у Відні, щоб у львівському університеті ввести українські виклади.

Становище наших послів у Галицькому Союзі ставало щораз скрутіше, бо австрійський уряд (централістів) предкладав соймові закони до цисарської санкції та не зважав на протести й зажалення наших послів. Остаточно австрійський уряд погодився з тим, що Галицький Союз з польською більшістю став вирішувати про долю українського народу.

В міжчасі помер митрополит Спіридон Литвинювич і цисар заіменував на його місце заступником, краєвого маршала радника апеляційного суду у Львові, Юліана Лаврівського. Розваживши невідрадне положення українського народу на Галицькій Землі, постановив Юліан Лаврівський поставити в Галицькому Союзі угодний внесок з основним домаганням: перевести рівноправність української народності з польською.

На засіданні союзу 27. жовтня 1869. р. уосновував Юліан Лаврівський свій внесок про налагодження національних відносин у краю. Зокрема щодо мови: кожному громадянину вільно вживати мови польської або української у зносинах зі всіма органами влади, які мають відповідати усно й писемно тою самою мовою, але вся краєва адміністрація вживає польської мови у внутрішній службі. Щодо шкіл: мова польська й українська є в школах мовою викладовою в означених розмірах; вводиться українська викладова мова у всіх класах академічної гімназії у Львові, як також у рівнорядних класах гімназій у Перемишлі, Станіславові, Самборі, Бережанах і Тернополі; в реальних школах є обі краєві мови викладовими; у львівській технічній академії викладаються деякі предмети українською мовою; у львівському університеті відбудуваються виклади мовою польською й українською, а з цілого Союзу має бути

Прогулька з Брідщини у Льворі.

В днях 8. і 9. вересня ц. р. звиджуваля українські установи у Льворі прогулька з Брідщини, аорганізована філією Т-ва „Сільський Господар“ у Бродях. В прогульці узало участь 38 учасників, переважно селян і селянок з доколичиних сіл. 12 учасників приїхало залізницею, інші везами то-му, що анижля у висоті 37.5 прц. була за мала, щоб селяни могли собі дозволити їхати поїздом. Це свідчить, що для селян залізниця за дорога, а українське село, бідно, змагає до кращого та пра-гне анижля.

Прогульковці виборилися в дому в п'ятнадцять дня 7. 9. і прибули до Львова дня 8. 9. рано. За-дихи щирій гостинності Маслосоюа змогли про-гульковці звиджувати місто.

Дня 8. 9. звиділи прогульковці Маслосоюа, фабрики „Фортуни Нової“ і „Елегант“, церкву св. Юра, Ревеліанний Союз, Сільський Господар, Просвіту, друкарню „Діла“ та музей Наукового Г-ва ім. Шевченка. По дорозі оглядали всі укра-їнські установи при вул. Руській.

Дня 9. 9. ц. р. звиділи прогульковці фабрику „Суспільний Промисел“, фабрику мила „Центро-союз“, фабрику шевських кілків „Дендра“ і ін. Частина прогульковців звиділа Східні Торги а ті, що були везами, поспішили домі, поспі країнці.

У часі звиджування було чути завага, що кожен з улаштування частіше прогульки, але тоді слід кожному присвятити спеціальним ді-лянкам.

Краєзнавча література.

Ще підчас фєрії появилася у „Ділі“ (166. ч.) стаття про нагу української краєзнавчої літера-тури п. н. „Заведбана ділянка культурно-освіт-ньої праці“. Почуваюсь до обов'язку, як пресовий референт Головного Виділу Туристично-Крає-знавчого Товариства, подати декілька заваг до цієї статті. Я був тоді на прогульці, тож щойно так пізно маю змогу це зробити.

Названа стаття невідомого автора, що має на меті спопуляризувати серед ширших кругів українського громадянства деякі краєзнавчі ви-думки, дуже на часі. Не менше важлива і провід-на думка статті, що підкреслює нагу цього пис-менства і потребу інтенсивніше зайнятися крає-знавством. Колиж автор переходить до огляду краєзнавчих видань то обмежується лише на кількох і то далеко не найважливіших. Мабуть ав-тор стоїть депо оговорю дотеперішньої краєзнав-чої праці, що потверджує я сам виголовок статті. Бо ж краєзнавство не є аж такою заведбаною ді-лячкою праці як це виходило б зі статті і з її виголовку.

Українське краєзнавство має свою гарну, поверх столітню історію, і то однаково на Над-дніпрянщині і в Галичині. Вже перші романтики і етнографи звертали пильну увагу на вивчення особливостей місцевої історії. Згодом прийшли за цими дослідниками-мандрівниками вчені-по-пуляризатори, що оголосили друком багато роз-відок про поодинокі оселі і околиці. В минулому віці перше місце займав серед них о. Венедикт Плошанський, що сам один оголосив поверх 60 монографій про різні місцевості Галичини (м.ін. Буськ, Белз, Добромиль, Пониківця, Самбір та

ін.), а яких багато випшло окремими книжками, на яль, ланчієм. В 1878. р. у Льворі випшла невеличка своєрідна теорія краєзнавства, сказа-тиб. романтичного ще, пера Будеволі.

В ХХ. в. чимало уваги присвятили пита-ням краєзнавства д-р Іван Крип'якевич, що дав низку праць, м.ін. про Гуцульщину, Львів, Га-лич, Зборів та цікавий огляд: „З історії галиць-кого краєзнавства“ (Львів 1932). Поруч нього слід назвати ред. М. Годубця, що в своїй історич-но-краєзнавчій бібліотеці видав монографічки Белза, Буська, Звенигорода, Львова, Перемишля, Сокаля і Терембави і крім того виготовив велику працю, що обіймає поверх 100 місцевостей Га-личини.

Щоб не виходити в детальний огляд краєзнав-чої літератури подім тут лише дані про крає-знавчу бібліографію, де всі потрібні довідки ці-кавий читач легко знайде.

Найновішим бібліографічним списком є моя брошура п. ч. „Матеріали до краєзнавчої бібліо-графії Галичини, Волині та Закарпаття“ (Львів, 1936), що подає лише українські книжки за 1900—1935. рр. Там подано поверх 160 бібліогра-фічних позицій поруч бібліографії, що обійма-ють теж статті, які до мого списку не ввійшли, як не ввійшли туди й чужомовні книжки. Основ-ний огляд української мандрівної літератури дав

І. Кривецький у „Новій Зорі“ (1928. р. ч. 12, 1929. р. ч. 48. і далі). Там теж є його краєзнав-чий огляд („Регіоналізм. Що досі зробили на-лицькі українці на сім полі“, 1928. ч. 5.). Нині „Бібліографії української бібліографії“ (Львів, 1934) у відділі: Краєзнавство. Тут знайдіть окремо велику працю Юр. Никшифора про на-дніпрянщині („Західна Україна. Матеріали до бібліографії. Список літератури опублікованої за-терені УСРР 1917—1929. рр. Харків—Київ 1930).

З історичного огляду д-ра Крип'якевича з численого матеріалу, зваженого в бібліографіч-них списках, виходить, що краєзнавство не є в на-шій державі такою заведбаною ділянкою, якої це мало зва-жати людям, неособаючому з огляду.

Поруч обласних музеїв, працює в ділянці краєзнавства і мандрівництво Т-ва „Плай“ у Льворі враз зі своїми 5 філіями в крає. Т-во „Плай“ улаштувало в грудні 1935. р. враз із Укр-їнським Фотографічним Товариством у Льворі велику виставу краєзнавчих світлин і краєзнав-чої літератури. Вистава пройшла з великим ма-теріальним і матеріальним успіхом у Льворі, бу-теж у перших місяцях ц. р. перевезена до деяких провінційальних міст.

Цими кількома інформативними замітками ніж не хоті аменшувати загальної ваги згадан-ої статті. Особливо важний у ній закли до більш-інтенсивної краєзнавчої роботи. Мабуть тут на ду-ці поширення існуючої краєзнавчої літерату-ри та писання й видавання нової. Покинь за те де-які вчителі, освітники і т. д. Превітний вказівка про-те, як треба писати монографії поодиноких міс-цевостей, оголосувало у нас не раз. Востаннє о-голосив такого роду вказівки о. Мих. Козак у жу-налі „Нива“ з цього року, покликаючись між ін-шим на давніші дані та вказівки д-ра Я. Пастернака і мої.

З уваги на те, що всяка громадянська ро-бота, в тому числі і краєзнавча, повинна бути ор-ганізована та пильна, слід побажати, щоб у на-шому повітовому місті повстала якнайскорше фі-лія „Плай“. (Потрібні вказівки і статуті можна дістати в голови „Плай“ д-ра К. Павлюкського у Льворі, вул. Чарнецького 24.).

Д-р Б. Ю. Пеленський.

Всі емерити будуть рівні.

Віцепрем'єр Квятковський прийняв делегацію емеритів і обговорив з ними всі зміни відомого де-крету з листопада мин. року. Проект опрацьову-ють у міністерстві і відтак внесуть до союму. У висліді розмови делегати емеритів набрали пере-

ковання, що найдошкульвіші точки декрету ви-кинуть. Зокрема зрівняють давніх (австрійських, російських і німецьких) емеритів з іншими на-горіями. Новелізація закону збільшить розмір держави на 12 міль. зол. річно.

Архиєпархіяльні вісти.

Деканами іменовані: 1. Барановський Іван, парох Мужилова й завістель підгаєцького деканату, підга-єцьким деканом. 2. Лопушанський Омелян, парох Ча-горова й завістель бурштинського деканату, бурштин-ським деканом. 3. Радзівкович Омелян, парох Вишеники Великої й завістель янівського деканату, янівським де-каном. 4. Семків Володимир, парох Ширія й завістель ширецького деканату, ширецьким деканом. 5. Шпіцер Семен, парох Солукова й завістель долиньського де-канату, долиньським деканом.

Завідателем деканату іменовані: Янович Микола, завістель Галича, в галицькому деканаті.

Заст. декана іменовані: 1. Гутковський Олександр, парох Бурштина, в бурштинському деканаті. 2. Костюк Василь, парох Рожитова, в рожитівському деканаті.

Правом уживання пояса й колпака фіолетної краски наділені: 1. Гошовський Микола, парох Фаліша і стрий-ський декан. 2. Галант Микола, радник і канцлер Ми-трополічної Консисторії. 3. Йосифович Дмитро, радник Митрополічної Консисторії. 4. Йосифович Дмитро, рад-ник Митрополічної Консисторії, парох Хітара й тухлян-ський декан. 4. Семків Володимир, радник Митрополі-чної Консисторії, парох Ширія і ширецький декан. 5. Це-тевич Антін, парох Лозини янівського деканату.

Радником Митрополічної Консисторії іменовані: Хавлюк Михайло, ректор Малої Семінарії у Льворі.

Почесними радниками Митрополічної Консисторії іменовані: 1. Барановський Іван, парох Мужилова й під-гаєцький декан. 2. Бобовник Михайло, парох Глібович Великих і бобрецький заст. декана. 3. Борзун Іван, па-рох Турі Великої долиньського деканату. 4. Герасимович Володимир, парох Терпільки новосільського деканату. 5. Дикон Григорій, парох Кропівника й калуський де-кан. 6. Корчинський Теофіл, парох Виткова Нового ра-дехівського деканату. 7. Кравчук Михайло, завістель Черча рогатинського деканату. 8. Краснопера Яків, па-рох Почап золочівського деканату. 9. Кущин Василь,

парох Вербова й нарізьський декан. 10. Мосора Мико-ло, парох Скольного й декан. 11. Навроцький Василь, за-вістель Красного, буського деканату. 12. Остапівський Йосиф, парох Підберезець і винницький заст. декан. 13. Харлампович Іван, парох Стариськ янівського де-канату. 14. Шербанюк Іван, завістель Вербіловць рог-атинського деканату.

Крилошанськими відзнаками наділені: 1. Билин Володимир, парох Долини стрийського деканату. 2. Бобиляк Микола, парох Ляхович Подорожніх журин-ського деканату. 3. Болвар Антін, парох Городищеня винницького деканату. 4. Болвар Юрій, парох Яковца кураєвського деканату. 5. Волпинець Михайло, парох Загірочка, холорівського деканату. 6. Галмачев Тарас, парох Ціневи рожитівського деканату. 7. Гуминський Андрій, завістель Соснова, зарванського деканату. 8. Давидович Євген, парох Ожидова, озеського деканату. 9. Дубицький Андрій, парох Лавочного, тухлянського деканату. 10. Зварич Василь, парох Кривога, скит-ського деканату. 11. Карпизин Володимир, парох Пир-оян і завістель деканату. 12. Кіржецький Степан, парох Бабиньць Долиньних, рогатинського деканату. 13. Кор-ба Омелян, парох Саранчуків, бережанського деканату. 14. Круж Іван, парох Керинці і городищенський заст. де-кан. 15. Кузьмак Марія, парох Жирава, винницького деканату. 16. Куницький Корніло, парох Букачів, бурштинського деканату. 17. Курилас Василь, парох Бушинець, микопільського деканату. 18. Лесик Мико-ло, парох Демянова, бурштинського деканату. 19. Лій-ницький Іван, парох Качанівки, скалатського деканату. 20. Мандлик Степан, парох Гумениця, ширецького де-канату. 21. Мандлик Іван, парох Перепелин, скалатського деканату. 22. Мельник Андрій, парох Грани вчеського деканату. 23. Осалца Михайло, парох Холмський, тернопільського деканату. 24. Паламар Степан, парох Куропатник, бурштинського деканату. 25. Пили-гий Петро, парох Дмитрович, винницького деканату. 26.

вибраний до Краєвого Виділу один член та один заступник української народності.

В дальшому Лаврівський заявив, що в цьому внеску не домагаємось поділу Галичини та при-знаємо наш край як спільний і в ньому хочемо далі разом працювати, але домагаємось рівно-правності нашої народності, щоб поставити її нарівні з народністю польською, як також, що-бисть нас не польонізували і не деморалізували (перетяганням перекинчиків)...

Поляки прийняли цей внесок зразу прихиль-но, але опісля в той польсько-української угоди нічого не вийшло, бо справу переказано Краєвому Виділові, який не предложив Сеймові ніяких внесків.

Угода діяльність Лаврівського викликала велике невдоволення і недовіра українського гро-мадянства, яке його осуджувало за те, що він адавсь на ласку й неласку поляків. Але тут го-диться ствердити, що внесок Лаврівського під-писали майже всі наші соймові послі і ніхто зпо-між них не заявився тоді проти того внеску. Щож до самої предложенної угоди, то вона виявила по-літичну декаденцію українських послів того часу з одного боку. З другого боку виявилось те, що сказав Стефан Качала, який спершу був великим прихильником угоди з поляками: що з поляками не можна „пактувати“.

Для дальшого ведення угової політики оснував Юліан Лаврівський в 1870. р. „шоденне листом“ „Основа“ з програмою: національної са-мостійності українців та забезпечення взаємин з поляками через автономію обох народностей (переведення рівноправності в школі, суді й уря-ді). „Основа“ виходила з перервами до 1872. р. і на цьому закінчилася політична діяльність Юлі-ана Лаврівського.

У вчорашньому фейлетоні (ч. 208.) на стор. 3. шпаль-та І. при пом'язі вилас 16-ий рядок у реченні: „З цим предложенням погодився був єпископ Литвинювич і за-не вибрани його поляки до Державної Ради з більшою помістості. На стор. 4. шпальта І. рядок 11. перекруче-но назвище Грохальський на Голуховський.

Прощан Дмитро, парох Насташин, бурштинського деканату. 27. Райх Йосиф, парох Імача, теребовельського деканату. 28. Сорокович Роман, парох Савітський, бурштинського деканату. 29. Слободан Іван, парох Товче-ва, вільницького деканату. 30. Тарнавський Євген, парох Підгірський, ходорівського деканату. 31. Фенчипський Іларіон, парох Голошків, брідського деканату. 32. Хан-ваха Василь, сотрудник у Грині, любинського деканату. 33. Шинкевич Олександр, завідувач Панаєвськи, підкопальського деканату. 34. Цурковський Богдан, та-рох Камінок і скалитоцький заст. декана. 35. Шеранович Михайло, парох Поручин, поморанського деканату. 36. Шименський Павло, вчитель у Бережаних. 37. Юхнович Лесюк, парох Острів, тухлянського деканату. 38. Яс-трубецький Григорій, ректор церкви в Любінках Ниж-ніх, збаразького деканату.

Канонічну інституцію на парохію дістали: 1. Мель-ник Андрій, парох Ляшок Горішніх ходорівського де-канату, на Гряді ярівського деканату. 2. Росицький Микола, парох Гряді ярівського деканату, на Ляшк Горішніх ходорівського деканату.

Завідальство дістали: 1. Домкович Василь, завіда-тель Заруді зборівського деканату, в Пасинках тогож деканату. 2. Дядько Микола, сотрудник у Конохах помо-рянського деканату, призначений на сотрудника в Тер-еопці, в Лагодові унівського деканату. 3. Івасик Оме-дан, сотрудник в Стині Віжній любинського декана-ту. 4. Довгий Войничівський войничівського деканату. 5. Кашка Петро, сотрудник у Заліжках Нових залозецького деканату, в Лукавці Нижній любинського деканату. 6. Кузьма Андрій, сотрудник у Баворів миклушинського деканату, в Стри-жні збаразького деканату. 7. Нуд Богдан, сотрудник у Тухлі тухлянського деканату, в Вошківці вільницького де-канату. 8. Пашкевич Юрій, сотрудник у Підгайцях, в Підгайцях. 9. Стасин Григорій, сотрудник у Повіт-ті горішнього деканату, в Повітті. 10. Шуст Ярослав, завідувач Своячча поморанського деканату і призначе-ний на завідувачство Бірок Малих гринівського де-канату, в Дмитрові радехівського деканату. 11. Антоно-вич Євген, неопресантер, у Котузові зарванського де-канату. 12. Власівський Роман, неопресантер, у Бірках Малих гринівського деканату. 13. Горинь Миколай, сотрудник у Кізілові козлівського деканату, в Кізілові. 14. Гугаєвич Орест, сотрудник у Верещині янівського деканату, в Лозині тогож деканату. 15. Левинський Во-лодимир, сотрудник у Ганинцях-Замітті. 16. Манаши-вський Михайло, сотрудник у Довгій теребовельського деканату, у Ляшчині миклушинського деканату. 17. Му-шинський Володимир, ректор церкви в Заставках підгір-ського деканату, в Таврові козлівського деканату. 18. Сте-пан Іван, парох Сухоріччя ярівського деканату, в Я-чмлинці скаріського деканату. 19. Стрибковський Мирон,

Зголошуйтеся на передплатників Бібліотеки „Діла“!

12 томів річно.

Досі вийшли у Бібліотеці „Діла“:

Ціни для непередплатників „Діла“.

Улас Самчук: „Віднайденний рай“	Стор. 166.	Ціна 2.00 „
Новелі автора „Волни“.		
Софія Яблонська: „З країн опію і риму“.	Стор. 198.	Ціна 2.50 „
Вражіння в Китаю нашої мандарини Кінькадесі ілюстрації.		
Барбе Д'Ореллі: „Чортни“.	Стор. 203.	Ціна 2.50 „
Архитектур великого інженерства.		
Бальзак: „Чародійна шкіра“.	Стор. 180.	Ціна 2.50 „
Повість одного з найбільших повістярів світа.		
Друкується: Ольга Кобилянська: „Апостол чорні“, повість, два томи.		
Компний том у колірній мистецькій обгорті П. Ковикуна.		

Для наших передплатників за 12 книжок 18 золотих.

сотрудник у Пйлі калузького деканату, в Підгірках то-гож деканату. 20. Шеранович Омелья, сотрудник у Го-родку, в Добровістах горішнього деканату.

Доїжджачими завідувачами назначені: 1. Бабій Во-лодимир, парох Лазині рожицького деканату, в Камед. тогож деканату. 2. Марків Миколай, парох Кня-жого золочівського деканату, в Хмельничках тогож де-канату. 3. Прискиний Михайло, парох Дубковець грині-вського деканату, в Бірках Малих тогож деканату. 4. Шуст Ярослав, ректор Камениброду горішнього де-канату, в Добровістах тогож деканату.

Ректорами церков назначені: 1. Кулак Степан, не-опресантер, у Добровістах зарванського деканату. 2. Ру-девичський Володимир, завідувач Цісви рожицького деканату, в Раківці долинського деканату. 3. Чикало Йо-сиф, завідувач Батькова залозецького деканату, в Бе-невій зарванського деканату.

Сотрудниками з правом управи назначені: 1. Заяч-ківський Володимир, сотрудник у Лучинцях рогатин-ського деканату, в Подусові наравського деканату. 2. Шкверок Петро, завідувач Рівні рожицького де-канату, в Тухлі тухлянського деканату.

Сотрудниками назначені: 1. Андрушко Володимир, неопресантер, у Білій тернопільського деканату. 2. Ва-силь Степан, неопресантер, у Баворів миклушинського деканату. 3. Годушко Йосиф, другим сотрудником при церкві св. Ап. Петра в Пйлі у Львові. 4. Заричний Олександр, неопресантер, у Стині Віжній любинського деканату. 5. Корольок Володимир, сотрудник у Білій тер-нопільського деканату, в Заліжках Нових залозецького деканату. 6. Нехай Іван, неопресантер, у Ремезинцях зо-лочівського деканату. 7. Поточник Антін, неопресантер, у Верещині янівського деканату. 8. Сас Степан, завіда-тель Котузова зарванського деканату, в Лучинцях ро-гатинського деканату. 9. Соляк Ярослав, сотрудник у Колтож олівського деканату, в Конохах поморанського деканату. 10. Соколовський Богдан, сотрудник у Сва-ричеві рожицького деканату, в Пйлі калузького де-канату. 11. Теленько Володимир, неопресантер, у Кол-тові олівського деканату.

Доїжджачим сотрудником з правом управи назна-чені: Черемарчук Роман, завідувач Убича, в Бапонні илантінського деканату.

(Довідомки буде).

Смертність наслідном сухіт на Поділлі.

(Ар. Вехуа). Згідно з міродатними вістками занотували останніми часами дуже велику скіль-кість випадків сухіт з великою смертністю. І так на 39 випадків в одному тижні 7 закінчили-ся смертю, на 19 — 3, на 12 — 8. Рекорд дося-гнув один із тижнів у серпні, бо на 55 зголоше-них випадків 54 покінчилося смертю.

Зате зменшилася дуже пошесть плеврита-го й черевного тифу. В одному тижні було 69 випадків кашлюка. Червінки було більше ви-падків при малій смертності.

Читайте „Діло“!

ВОЛОДИМИР КОБРИНСЬКИЙ.

Важні викопалини в Коломийщині.

На днях вибрався наш археолог д-р Я. Па-стерняк на розкопи в позапрутські узягія Кор-вина, біля Коломиї. Розкопав кілька могил у лісі. Який вже згорі знав, чого й де має шукати, вачав копати ґрунт на сприймим горбі. І вгадав.

Відкопав цілу землянку якогось більшого селанца з передісторичної доби. Сидище згорі-ло, а внаслідок догню обмазка стін випалилася на цеглу. На обмазці видно сліди лат, що ними притискали обмазку до стін.

На груді викопаної обмазки видно сліди солом. До мащення стін уже тоді уживали гли-ни, вмішаної в соломю. Всередині грудки за-ховалося почорніле зерно пшениці.

В однім розі землянки відкопали тодішню піч. У легім заглибі землі осаджено три вер-стви тонких плиток на трьох верствах мащення жовтої глини. На верхніх плитках горів огонь, бо від нього плитки почервоніли. А спідні плит-ки були видно на те, щоби горіти „печі“ якнай-довше зберігати.

У другім розі землянки відкопали п'ять до-бре захованих „зернотерок“. Це є каміння „друглики“, може навіть з Пруту. Всі ті кру-глики з одної сторони зрівняні. На один камінь

посипали трохи збіжжя, а другим розтирали на мук. Примітивні „зернотерки“ переминилися з часом в жорна, опісля вирости на водні та па-рові, чи американські, та бензинові млини.

Безліч черепи та багато зернотерок похо-дить з доби мальованої кераміки, що у нас припала від 2500 до 2000 літ до Хр.

Відкопано тілопальну могилу пізно римсько-го походження з часу III—IV. в. по Хр. У тій могилі поховали якогось бідного, бо не дістав до могил попельниці, а попел і кістки розсипа-ли по цілій могилі. Знайдено там черепи з при-знами, — одню ліплене вільноручно, а друге на гон-чарським колі.

В іншій місці відкопали „смітник“ позаду землянки. Вже в давній давній любили люди порядок, бо сміття та відпадки складали в од-но місце до смітника, а не розкидали по подвір-рю. В смітнику знайдено багато куснів поломан-них крем'яців, малу скробачку та досить велике „дереце“ крем'яної брили, з якої відбивано крем'яні ножі.

В деяких місцях відкопали асене, жовте чере-па з культури мальованої кераміки, а в інших місцях знайдено черепи, темне наверх, з пізні-шої культури. Появу другої культури стверди-ла відкопана бронзова шпилька з V. бронзової доби, 1000 до 800 літ до Хр. з культури траць-кого гальштату семігородського походження. Гриняпан осів на грубішій бронзовій дробинці та з часом сильно його звищив. Тепер видіє-лиш тоненький бронзовий дробик, що перехо-

дить через середину гриншапану. Шпилька пе-реломана на три частини. На одній збереглися прості лінійки давнього мальовання бронзової шпильки. І саме ця шпилька потвердила дум-ку нашого археолога, що вздовж Пруту та би-тим шляхом переходила колись в гори траць-котальштатська культура, що залишилася в ду-ші та крові автохтонів.

І дійсно одинокі гуцули виробляють усікі мосяжні, чи бронзові предмети, як: топірці, спижаки, хрестики, моштовки, чапраги, люль-ки, дідусі, прикраси, тощо.

По кожних розкопках пояснював д-р Пастер-няк значення відкопаних предметів. Це робило на присутніх замітне вражіння та цим здирав собі дуже всіх людей в цілій селі.

Велике багатство цінних памяток минуши-ни збереглося в нашій землі. Все те чекає на українських археологів, щоб своїми руками ви-гребали їх із землі та зложили в українські му-зеї. А на те все у нас лиш дві руки, бо тільки д-р Пастерняк має право переводити розкопи в усіх трьох воевідствах.

По селах розкопують люди могили, а знайде-не нищать або віддають в чужі руки з несадо-мості, — а інші — не дочекавшись нікого „з му-зею“ — з цікавості самі розкопують могили на своїм полі, та за те йдуть до в'язниці, як це було недавно в Пилипах. Знов чужі копають всюди, а викопані памятки — як своє добро — забирають до своїх музеїв, як це було в Коломийщині в ми-нулім році.

Присилайте передплату!

НОВИНКИ.

— Машини до писання і до шиття всяких систем і прибори до них, по найдешевших цінах, прецизійна напірава машин всяких систем поручає Юліан Ломача — Львів, ул. Валова 11. Одні до українська фірма в ті ділянки. Наука пишання на машинах. 74-115

— Найсолідніші футра тільки у Юліана Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3. I., тел. 54-46. Найпевніша льоката гроша.

— Кооператива „Українське Народне Мистецтво“ та адміністрація „Нової Хати“ перенесли свої бюро з Ринку 39. на вул. Ходкевича 9. I. п., ч. телеф. 294-73. 2730 1-3

— Книжки, які бажали би Ви прочитати, можете позичити на догідних умовах у вypoзичальні книжок „ІЗМАРАГД“ при вул. Косцюшка ч. 5, яка має книжки українські, польські, німецькі, російські, французькі та англійські. Всі шкільні лектури завсіди на складі. Вypoзичальня відкрита щодня, крім неділі, від год. 9-ої рано до 7-ої вечором. 2577 10-10

— Футра жіночі і чоловічі та різного роду футрилі широкі поручає по найнижчих цінах Фабрика футер „Хром“, Львів, вул. Руська 20, тел. 271-83. 2719 3-2

— В Українським Лікарським Товаристві чергові сходили членів дня 18. вересня в год. 7. вечором. Др Осип Філяс читав реферат п. н. „Назва організації праці“. 2728

— Академічні Вечорі в Станиславові. В неділю 20. ц. м. в год. 18 відбудеться у Станиславові в салі „Народної Торговлі“ виклад проф. дра Константина Чеховича на тему: „Постать Мойсея в творчості Івана Франка“. 2728

— 3 театру. Пропрем'єра „Камо грядеши?“ Л. Нигрицького в театрі „Заграва“ відбудеться в суботу 19. ц. м. в Коломиї і заповідається дуже цікаво. Високоетична театральна цього твору, картини героїської смерті за ідею перших християн та остаточно перемога цієї ідеї в наші часи наступу комунізму особливо актуальна і виховно вартісна. Багаті декорації і стилеві костюми та дбайлива гра артистів повинні зложитися на незвичайно гарну й ефективну цілість.

— Рішничка школа в Жабю має повстати в найближчому часі. В цій справі відбулася нарада в станиславівському воєвідському уряді при участі представників міністерства земельних справ і освіти, львівської кураторії та Тва прихильників Гуцульщини. Обговорено справу виконання шкільних будинків, заснування сразкового господарства при школі, програми навчання та оздоровлення школи. Розуміється, що про українську мову навчання в цій школі, призначеній для українського населення, не було й бесіди, бо школа має на меті помагати польонізаційній акції на Гуцульщині.

— Дальші вистави на площі Сх. Торгів. Згідно з програмою 15. ц. м. вечором закрито Східні Торги у Львові. Впродовж десятих днів звдало торги, як подає польська преса, понад 200 тисяч осіб, (чи не переборшено?). Торговельні обороти були цього року більші, ніж попередні роками, причому найбільше вдоволе

ні, як кажуть, є виставці самоходного промислу. Описав яде порцеляна, текстильні товари, килими, галантерія, харчеві продукти і т. п. Хоча самі торги закрили, до кінця місяця буде відкрита вистава „Наші ліси і охорова природи“ та вистава ловецтва. Вони знаходяться в центральному павільоні та в павільонах сусідніх (10, 12, 13), що обіймають теж виробни деревного промислу.

— Хто виграв? У сьогоднішнім тижневій держ. клас. лотерії впали м. ін. такі більші виграни: 75.000 зол. на ч. 128333, 10.000 зол. на ч. 27201 110226, 5.000 зол. на ч. 59467 80893 87584, 2.000 зол. на ч. 27643 95119 95307 96459 98399 102006 102183 106277 137064 138128 141442 187172 191571, 1.000 зол. на ч. 2410 6971 9002 9070 15433 23380 35139 38392 46542 56100 62225 78248 85634 91579 92154 92992 95079 110351 135009 188392 141517 147840 158667 159216 163116 175760 180871 185234 194755.

— Регіональне самодурство. Польська туристична ліга влаштувала у Варшаві нову періодичну імпрезу, цим разом при участі „всеховинців“ зі всіх районів Підкарпаття від Ольви до Черемошу — як каже ПАТ. Для тих різношерстних і регіоналістичних „гуралів“ чистом 100 осіб влаштовано в салі великого театру вечірничі, на яких пописувалися музикою і співами по черзі кожна регіональна група в такій порадку: лемківська, бойківська, шалеська, жиґецька, лиманівсько-санцівська, гуцульська, опішська, а кінці татрянська. Розуміється, що згідно з регіональною політикою лемків, бойків і гуцулів трактовано тут як окремі племена, що з українським народом не мають нічого спільного та як предмет колонізації. Зокрема бойкам і лемкам польські комунікати відмовили всякої культури, яку мають заціпити їм щойно різні регіональні імпрези.

— Що на це дирекція пошти? Наші редакції пропонуємо документ, що є новою ілюстрацією самоволи почтових урядовців у відношенні до української мови. Є це чекова складачка, виповнена як слід по польськи і надана в поштовий уряд в Дніві. Почтовий урядовець прийняв спершу цю складачку і вибив на ній три штампи. Але коли побачив на відворотній сторінці, призначений для приватної кореспонденції, три українські слова (наголовок книжки, за яку послано гроші для видавництва), перечеркнув всі три штампи сім'ю олівцем і відмовився прийняти посылку. В переконанні цього урядовця навіть приватну записку на відворотній сторінці складачки слід писати в урядовій мові, що очевидно є незгідне з обов'язуючими приписами.

— Заборонені видавництва. Міністерство внутрішніх справ відобрало добіт вивці закордонних часописів і журналів, головню французьких, англійських та німецьких, що попадали в конфлікт з польськими законами з огляду на свій зміст (політичний, або і порнографічний). У списку заборонених часописів знаходиться також „Січовий Клич“ з Нью Йорку.

— Кара за шапки-мазепинки. Староство в Бережанах покарало на основі поліційного доноску за ношення шапок-мазепинок (з робіт українських Івалідів у Львові): Василя Бідуна з Вибудова гривною 1.000 зол., або 30 днів арешту;

Гриця Рекуляка з Вибудова 100 зол., або 21 днів арешту та Юрка Івасюка гривною 500 засудженні відклялися до суду. На розгляд перед окружним судом у Бережанах пред'явлено адміністраційної влади предположення до бережаського повітового старости таксо: „На устний запит висяною, що заведено новані шапки „мазепинки“ є виконані на арештні такі були складовою частиною одягу“. Окружний суд не допустив додаткових висновків, ронія, змінив рішення повітового старости, об'явив засудив усіх на кару по одному тижневі арешту. Боронив др В. Бемко.

— Майже 200 тисяч зол. на похорони. Пункт ринку допомоги дістає від суспільної об'єднаної на випадок смерті забезпеченого члени рідня або той, хто покрити кошти похорону. Висота допомоги відповідає 3-тижневому зарплаті члена родини забезпеченого. На випадок смерті члена родини забезпеченого дістає допомогу у висоті 1/3-тижневого зарплаті. В перші шістьох місяцях суспільна забезпечення у Вишаві виплатила з цього приводу майже 200 тисяч зол.

— Львівська хроніка. На вул. Коперника полж. Долінський, їдучи мотоциклом, ударив на вантажний самохід і зламав собі носу. — На годяниці Авраама Лисера, що замкнувся в домі, напав на вул. Кохановського якийсь грабіжник і вивер йому тещку, в якій були цінні годяниці та інші цінні предмети вартістю 2.500 зол. Грабіжник утік. — На вул. Коперникській зударилася автодорожка з вільським мотоциклом, причому поклалися дві особи. — На личківському цвинтарі провадили отроїти слугу Стефанія Олесія, який шийсь йодичи.

— Українсько-польські взаємини на селі. В Будней пов. Торнопіль арештовано чотирьох парубків, українців, під закладом, що вони пали на забаву польської молоді і побили кількох осіб. Було це реваник за бійку, яку викликали поляки на українській забаві.

— Подружжя трагедія перед судом. Львівський трибунал присяжних суддів розглядає справу братів Йосифа і Яна Заторських з Мазінівки, з яких один обвинувачений, що застрелив свою жінку Варвару, а другий, що дав йому кріс. Йосиф Заторський був заарештований за свою жінку, що вела неморальне життя. Оженилися чора, коли жінка находилася з любовником у хаті батька, чоловік крісовим вистрілом крісавкою поклали її трупом на місці.

— Краєва хроніка. Рівенський окружний засудив на 12 літ в'язниці Івана Похилона з Бомшана, що вбив свого 15-літнього нещасного сина. — Підчас пожежі стодоли у Вісній Любитівській згорів Павло Птасюк, що спав у стодолі. — На пасовиску Жабі-Ходак вівчарі зарізали дві корови і здерли з них шкуру, лишаючи м'ясо. — В Русові пов. Сватівського білися за спадок брати Іван і Михайло Лигаренко, який зранив молодшого брата сокирою тяжко і втік. — Жертвою таємничого злочину стався емігрований скарбовий урядовець М.

о. О. ПРИСТАЯ.

96)

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

Коли не продано більше, то тому, що товар був продукований не для масового збуту, а радше, щоб показати різноманітність українського стилю та його застосування до всіх потреб домашнього життя. З кінцем вистави лишилися головню предмети надто дорогі щодо ціни, або непристосовані до американських потреб, хоч і дуже вартісні щодо стилю і виконання.

Коли тепер після вистави розглядати ці недостачі експонатів під комерційним оглядом, то треба сказати, що добір експонатів ледви чи міг би бути інший, коли йшло, щоб задержати мистецький рівень і виконати завдання культурної пропаганди. Українські експонати в такому вигляді, як були в павільоні, не могли знайти масового збуту і тим принести безпосередню матеріальну користь. Зате тим більший був їх успіх для спонсоризування українського народного мистецтва. А саме вони звернули на себе увагу великих продуцентів, які шукають нового оригінального матеріалу для продукції предметів, обчислених на тутешній збут. Наприклад представник одної великої ньюйорської фірми, яка робить проекти виробів для домашньої обстановки, сказав, що в такому вигляді, як вони виробляються тепер, наші вироби на американському ринку не можуть знайти широкого збуту. Зате ті самі зори, пристосовані до американських форм, можуть мати в найближчій будучині

великий попит в Америці. Ця фірма хоче тепер працювати над пристосуванням українських вишивок для предметів домашньої декорації в Америці. Того зацікавлення напевно не було би, колиб наші вишивки були появились на виставі в таких дешевих, шаблонних формах, як були вишивки чеські або угорські.

Дальша господарська користь з вистави в тому, що різні американські імпортери зацікавилися Україною як ринком для експорту та імпорту. Підчас вистави приходили часто імпортери питати про товари, якого не було на виставі. Треба було давати інформації про те, які сировини і готові продукти може експортувати Україна. При тому показалося, що американський ринок заінтересований в різних продуктах наших земель, які приходять до них але за посередництва Франції або інших держав.

На основі піврічного досвіду на виставі можна сказати, що Америка може бути добрим консументом для деяких наших сировин, також для мистецького домашнього промислу. Однак експорт буде можливий лише тоді, коли наша продукція перейде основну реорганізацію, щоб достосуватися до потреб американського ринку. Для тої цілі я вважаю за конче утворити постійну господарську організацію в Америці, яка могла би промощувати дорогу для наших товарів на тутешньому ринку. З другої сторони конче треба заснувати експортне бюро у Львові, яке студіювало би всі потреби закордонного ринку і до нього пристосувало б краще виробництво.

Я вважаю, що утворити такий зв'язок це тепер чергове завдання українського економічного життя після досвіду, зробленого на світовій виставі. На мою думку, це завдання мусить виконати українська кооперация як одинокий сильний і надійний економічний чинник на наших землях. А українська еміграція в Америці мусить допомогти їй у тому.

Докінчення буде.)

хайло Жолтанецький в Золочеві. Хтось стріляв до нього хрестом і положив на місці трупом. — В Олеші пов. Товмач якийсь Ст. Сосновський, який особисто поражує в військовому Целестині Кавказі, напав на нього, побив тязько по голові і відправив його палачу. — Підчас погоні за Антоном Франчаком з Дуліб пов. Бучач поліція дала кількадесяті револьверних стрілів, з яких один раптом Франчака в рамя. Всеж таки Франчак перейшов ріку Стрипу вброд і втік у скоморівські ліси. — В районі деркавських лісів Рафайлова пов. Надвірня розпочалися лови на оленів, на які прибуло багато мисливців із краю та заграниччя. — Бучацьке староство покарало Павла Філатова в Барішах гриноюю 260 зод. а заміною на два місяці арешту за екзотозлому переміну ліса на орну землю.

— Святотатство. До церкви в Батькові пов. Зборів, вломився злодій й вкрав кількадесяті зод., що находилися в шафі, та кілька метрів полотна. Ті самі злодії обирали теж церкву у Звенизні. Арештовано кілька підозрілих осіб.

— Затроїлись грибами. Василь Куций, господар із Чорнокінь Малих пов. Копичинці на збірив у лісі грибів і вівів жінці зварити вечерю. Коли зів з жінкою і старим батьком вечерю, всі троє дістали жодулкових болю. По лікарів підали аж на третій день. Лікар велів відвезти хворих до шпиталю в Чорткові. Та хворі не доїхали, бо зарав за сном у муках померли. Старший батько Грицько Куций, який до шпиталю не хотів їхати, помер також у муках четвертої ночі по спожитті отруйних грибів. Покині були замовляні господарі.

— Міжнародний конгрес сценічних авторів і композиторів відбудеться в Берліні в дніх від 28. вересня до 3. жовтня. В конгресі візьмуть у часті представники 27 держав. Протекторат обмежуватиме міністер пропаганди д-р Геббельс. Головною темою нарад будуть різні проблеми з обсягу авторського права.

Зі судової салі.

НОВИЙ ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС У СТРИЮ.

В четвер і п'ятницю 17. і 18. п. м. відбудуться перед лавою присяжних у Стрию розправа проти Івана Процева і 15-ох товаришів, молодих селян в Наддніччя і сусідніх сіл Миколаївщини. Буде це епілог відомого процесу, що відбувся також перед стрийським окружним судом від 22. II. до 14. III. п. р. Як закінчує прокуратор, напередодні згаданого (т. зв. веригського) процесу підсудні зловили поліційного конфідента Михайла Киндія, розглянувши його в трупарні у Наддніччя та заповідали, що застрілять його. Під несамовитим враженням Киндія признався, що з іменом другого конфідента, Миколи Яцева, обтяжав обвинувачених у веригському процесі фальшивими доносками. Під судні погрози не виконали — Киндія виїхав з трупарні живий і на його зізнаннях побудував прокуратор увесь акт обвинувачення; цикаве, що попав у нього і конфідент М. Яців, якого Киндія засипав. Як бачимо, розправа буде багата у сенсаційні моменти.

Обвинувачених боронять д-р Старосольський зі Львова і д-р Гарасимів зі Стрия; лише конфідента Яцева відмовилися українські адвокати боронити, тому він дістав оборонця з уряду (які). Предсідником трибуналу є о. с. Видра, зотантом о. с. Рибіцький та о. с. Білери обвинувачує віцепрок. Мускат.

За решіткою стрийської вязниці.

Справа Верчан, Маківки та Братковець.

Прокуратура при стрийському окружному суді звільнила 19-ох обвинувачених у справі відомого комуністичного нападу на Верчанах (Стрийщини), що покінчилися трагічною смертю бл. п. Ярослава Барабаша. На волю виїшли два урядовці стрийської філії „Просвіти“ Остап Каратницький і Семен Масний (арештовані під час верчанського нападу, у якому нападники ледве урятували життя) та 17-ох нападників з Верчан; всі вони тепер конфіновані. У вязниці залишилося ще лише двоє верчанських комуністів, підозрілих у убивстві Я. Барабаша.

У справі кривавих подій на Маківці слідство йде далі. Як зачувати, проти більш як 50-ох арештованих, молодих селян та інтелігентів зі Стрийщини й сусідніх повітів, нема яких доказів співучасті в убивстві трьох осіб; тримають їх лише на основі конфіденціальних і пошуків доносів. Слід сподіватися, що вбавом вони вийдуть на волю.

Зломив підозрілих у убивстві жидаккомуніста з Братковець (Стрийщини) Бравіштаніна трьох звільнено; у вязниці залишилося лише

двох селян з Братковець: Петро Ткач і Петро Парашик.

Під цю пору перебуває у стрийській вязниці разом коло сотки кривих та слідчих вязнів націоналістів. Вони дістають поміч від громадянства; на час трьох місяців прокуратура зобов'язана була постачати їм харчі, уважаючи цю постанову дисциплінарною карою.

3 концертової салі.

УКРАЇНСЬКИЙ ХОР ДМИТРА КОТКА.

Котко виробив собі марку своїми виступами перед кількома роками. Знає його все наше галицьке громадянство; знає і любить. Отже не дивувати, що й тепер, зорганізувавши новий хор, Котко обіхав Галичину, користуючись скрізь не меншим успіхом, як і колись. Також у Львові прихильники Котки і любители народної пісні у хорозому виконанні (в доброму хорозому виконанні) виповняли шість салю театру Річкордностей, дуже тепло зустрічаючи виконавців та їх організатора і провідника Дмитра Котка.

Не зможу зможу бути присутнім на цілому концерті, тільки на його початку, не можу адатися в детальну оцінку виконання провідних точок. Хочу лише ствердити, що праця, яку Котко провів з хором у дуже короткому часі його організації — дуже велика й дуже успішна. Він створив ансамбль дисциплінованих співаків, які легко й охотно піддаються його волі. Розуміється само собою, що всі співаки — співають, і то повним голосом; подія, якої на рідкість шукати в інших наших хорах!

Котко знає межі свого таланту і його силу: виконання народних пісень, що їх „духа“ знає прекрасно звіділь, де так добре знають, як наші народні пісні хором співають: з Великої України. Тому і його репертуар такий обмежений: тільки народні пісні. Жаль лише, що вони не все відповідно оброблені.

ДИВОГЛЯДИ.

МІНІАТУРОВА ГАЗЕТА.

Найменшу газету у світі має місто Гваделупа. Зветься вона „Ель Телеграма“ в розмірах 25 і 11 см. На цих мініатюрних сторінках в щодня передовиця і всі дописи.

ГОЛОС ГІТЛЕРА.

Вже третій рік при відкритті нірнберзького „партайтагу“ читають прокламацію Гітлера до націонал-соціалістичної партії. Усі чууть голос Гітлера. Тимчасом II читає голова націонал-соціалістичних „фірерів“ Вагнер, який має такий подібний голос до Гітлера, що увесь світ чує його в радіо, вірять, що чує „фірера“.

ГЕКОРД.

Ново слово вигадане більшовиками, щоб замало гідне місце поруч „соавторів“ та інших „компартистів“. Це авто з маленьким кіноапаратом. У Петербурзькій області — як лише „Красная Газета“ — пустили таких авто до ста. „Гекорд“ називає скомбінованим з початкових букв народнього комісара великого промислу Григорія Консантиновича Орджонікідзе. Коли Орджонікідзе покажеться „трюкмістом“ гекорд змінить на якийсь інший рекорд.

Дописи.

БРОДИ.

Посвячення прапору Філії Т-ва „Сільський Господар“ у Бродях. Дня 13. вересня п. р. відбулося торжественне посвячення прапору Філії Т-ва „Сільський Господар“ у Бродях. Цього року з незалежних від Філії причин не можна було ампштувати повітових обжиків Філії, на яких постановила Філія доконати акту посвячення прапору. Тому свято посвячення прапору вийшло куди скромніше, як це Філія приготувала. Згідно з програмою свята по торжественній Службі Божій акту посвячення прапору доповняв о. дек. Гр. Микитюк в асноті 2 священників. До кількохсот зібраного народу ангологів відповів до хандині прекрасну проповідь о. кет. А. Зафінювський. Після посвячення відбулося святочне еходина представників усіх повітових і мнзових устнов Брішшини, які відкрили заст. гол. Філії „С. Г.“ дир. Ю. Чубатий. Відтак склали прийняти та побажання відпоручники провідників устанав. Від Централ. Т-ва „Сільський Господар“ зложив привіт інж. І. Лалчук. Декілька мнзових устанав прислали привіти писемні, які відчитав о. О. Висоцький. Висловивши національного гимну закінчено другу частину свята. Після того відбулася народна забава молоді. Жалюгідний є в Бродях брак власної жити. Тому слід побажати всім установам Брішшини, щоби спільними силами збудували в черговому році свою власну хату.

Спорт.

СОКІЛЬСЬКІ ОКРУЖНІ ЗМАГАННЯ У ВІДБИВАННІ.

На припоручення Сокола-Батька відбулися у криворіччя серпні й на початку вересня п. р. сокольські окружні змагання у відбиванні. Для переведення змагань прийнято поділ краю на 16 округ. До змагань стикнули навкращі сокольські дружини, між ними й багато дружин сільських. Велике число дружин, що брали участь у цих змаганнях, як і високий рівень гри були доказом, що відбивання таниться між собою великою популярністю і займає важке місце в тіловиховній анципії. Метою цих окружних змагань було відобути з провідних округ по дві найліпші дружини, що стануть до фінальних змагань за першество сокольської організації у відбиванні на сокольських кривавих спортових змаганнях, що їх організує Сокол-Батько у Львові в дніх 19. і 20. вересня п. р. Звіти з відбутих сокольських окружних змагань у відбиванні прислало вже десять округ. Вислід змагань таке:

Дрогобич. 30. 8. беруть участь сокольські дружини з Мразинці, Дрогобича і Попелів. До фіналу входять Мразинці і Дрогобич.

Камінька Струмилова. 6. 9. беруть участь сокольські дружини з Каміньки Струмилової, Буська, Середполюсь, Стрипська й Талана. До фіналу входять Камінька Струмилова й Буськ.

Холорів. 6. 9. беруть участь сокольські дружини з Холорова, Жидачева, Ліщини й Вілківця. До фіналу входять Холорів і Жидачів.

Золочів. 30. 8. беруть участь сокольські дружини з Золочева, Калубицька, Золочева, Красного, Олеська, Почаєва, Саварини, Ярочева і Дуба. До фіналу входять Золорів і Калубицька.

Станіславів. 30. 8. беруть участь сокольські дружини з Станіславова І, Угорника, Підпечар і Радчі. До фіналу входять Станіславів і Угорники.

Тернопіль. 28. 8. беруть участь сокольські дружини з 26-рима, Тернополя, Теребовлі й тім Нове село-Луцьки Нижчі. До фіналу входять Зборів і Тернопіль.

Бучач. 6. 9. беруть участь сокольські дружини з Бучача й Переволоки. Перемагає Бучач, обі дружини входять до фіналу.

Самбір. 6. 9. беруть участь сокольські дружини зі Самбіра, Бусовицька і Старої Ропи. До фіналу входять Самбір і Бусовицька.

Перемишль. 6. 9. беруть участь сокольські дружини з Перемишля, Перекопанові, Корошич і Малкович. До фіналу входять Перемишль і Перекопанів. З жіночих дружин входять до фіналу на першому місці Перемишль, на другому Корошич.

Львів. змагання відбулися у двох групах, а саме: Львів-повіт. 28. 8. і Львів-місто. 14. і 15. 9. В групі Львів-повіт беруть участь сокольські дружини зі Судової Вишні, Ланів к. Ширин і Хоросна Старого. До фіналу входять Судова Вишня і Ланів к. Ширин. Без гри входять до фіналу жіночі дружини Сокола-Батька, Сокола III, Сокола IV і Сокола V. у Львові. До фіналу входять дружини Сокола IV і Сокола-Батька.

II. СОКІЛЬСЬКІ КРАЄВІ СПОРТОВІ ЗМАГАННЯ

відбудуться в дніх 19. і 20. вересня п. р. на площі Сокола-Батька. Це другі загально-сокольські краєві змагання. Перші у легкій атлетичній відбулися у Львові в 1932 р. у відбиванні в Стрию в 1934 р. До змагань зголосилося вже понад 150 змагунів з краю. На старті побачимо обласкі жіночі дружини відбиванки (перше!) та мужеські, які у своїх округах здобули 1-ше і 2-ге місце.

Як кожна сокольська імпреза, так і ці змагання зачнуться точно в год. 15-й (3 поп.) в суботу 19. п. м. зітвом і дефілядою перед Старшиною Сокола-Батька.

Програма: субота 19. 9. год. 15-та. Побратими: передбіги 100 м., скок увисочінь, мет диском та піфінал 100 м. Посестри: стусан кулею, передбіги 60 м., скок удовільні та піфінали 60 м.

Неділя 20. 9. год. 9-та рано. Побратими: фінал 100 м., стусан кулею, скок з жердкою, передбіги 400 м., передбіги 4 × 100 м. Посестри: мет ратинцем, фінал 60 м., передбіги 4 × 60 м.

Неділя 20. 9. год. 15-та. Побратими: біг 1600 м., мет ратинцем, фінал 400 м., скок удовільні, фінал 4 × 100 м. Посестри: скок увисочінь, біг 400 (800 м.), мет диском, фінал 4 × 60 м.

Крім цього в обох дніх відбудуться змагання за криваві сокольські першество у відбиванні на вох гришак С-Б.

Вступ на змагання для шкільної молоді і селян 20 сот., для старших 40 сот.

ЗМАГАННЯ ЗА ЧАШУ РУМУНІ.

ЧЕРНІВЦІ. Довбуш — Ювентус 2:1 (1:1).

Українська дружина перемогла, хоч аступила до цих змагань у сильно резервовому складі.

Тільки освітою, культурою і вихованням зловбудемо кращу долю. Не жалуймо датів на сповнення освітніх змагань.

